

**CHAT binnen
eigen setting**
Van generiek naar
specifiek

Evi Nonhebel-Vlassak (MSc), docent-onderzoeker, Academie Verloskunde Maastricht

**Lectoraat
Midwifery Science** **ZU
YD**

Inhoud workshop

Waarom is het inzicht krijgen in gezondheidsvaardigheden nodig?

Welke instrumenten baseren we ons op?

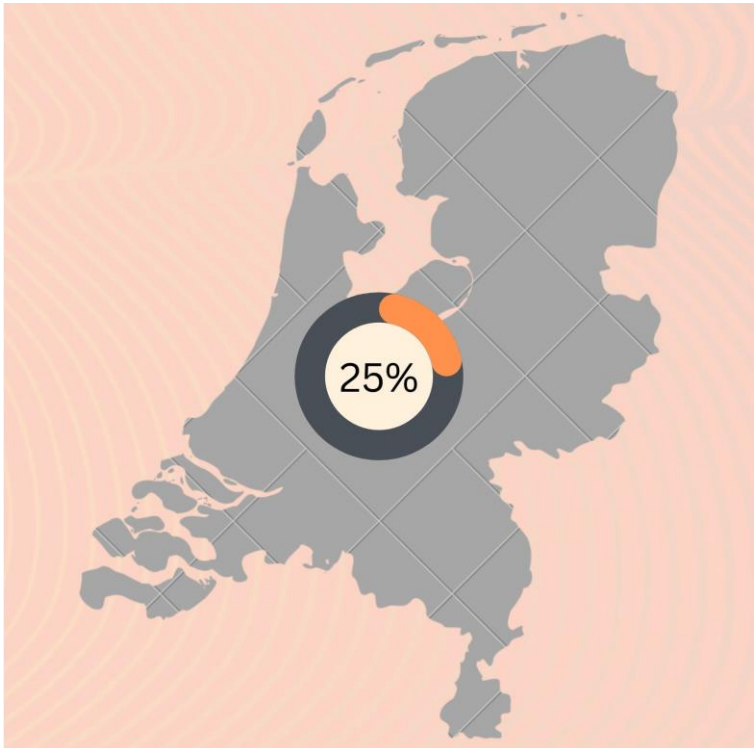
- HLQ
- CHAT

Ontwikkeling CHAT-geboortezorg

En dan zelf...

Bespreken

Waarom nodig?

Niet iedereen heeft de **vaardigheden** om vragenlijst in te kunnen vullen. Als dit samen met zorgverlener gedaan moet worden kost het **veel tijd**.

Health Literacy Questionnaire

9 onderdelen met in totaal 44 vragen

Onderdelen:

- Ondersteuning zorgverleners
- Voldoende informatie
- Vinden van informatie
- Begrijpen van informatie
- Beoordelen van informatie
- Actief bezig zijn met gezondheid
- Sociaal vangnet
- Actief contact met zorgverleners
- De weg vinden binnen de gezondheidszorg

HLQ	CHAT
Ondersteuning zorgverleners	D1: ondersteunende relatie met zorgverleners
Actief contact met zorgverleners	
De weg vinden binnen de gezondheidszorg	-
Sociaal vangnet	D2: ondersteunende persoonlijke relaties/netwerk
Vinden van informatie	D3: toegang tot en begrip van informatie
Begrijpen van informatie	
Beoordelen van informatie	-
Voldoende informatie	-
Actief bezig zijn met gezondheid	D4: huidig gezondheidsgedrag
-	D5: gezondheidsbevordering

CHAT

CHAT = Conversational Health literacy Assessment Tool

5 domeinen met in totaal 10 vragen:

1. Ondersteunende relatie met zorgverleners

- *Bij wie kan je terecht met vragen over je gezondheid?*
- *Hoe moeilijk is het voor je om met [die zorgverlener] te praten over je gezondheid?*

CHAT

CHAT = Conversational Health literacy Assessment Tool

5 domeinen met in totaal 10 vragen:

1. Ondersteunende relatie met zorgverleners
2. Ondersteunende persoonlijke relaties/netwerk
 - *Met wie sprak je nog meer over je gezondheid, naast zorgverleners?*
 - *Hoe makkelijk kon je bij die persoon terecht voor hulp als je dat nodig had?*

CHAT

CHAT = Conversational Health literacy Assessment Tool

5 domeinen met in totaal 10 vragen:

1. Ondersteunende relatie met zorgverleners
2. Ondersteunende persoonlijke relaties/netwerk
3. Toegang tot en begrip van informatie
 - *Waar haal je informatie over ziekte en gezondheid vandaan die je vertrouwt?*
 - *Hoe moeilijk is het voor je om informatie over ziekte en gezondheid te begrijpen?*

CHAT

CHAT = Conversational Health literacy Assessment Tool

5 domeinen met in totaal 10 vragen:

1. Ondersteunende relatie met zorgverleners
2. Ondersteunende persoonlijke relaties/netwerk
3. Toegang tot en begrip van informatie
4. Huidig gezondheidsgedrag
 - *Wat deed en doe je dagelijks om gezond te blijven?*
 - *Wat deed en doe je wekelijks om gezond te blijven?*

CHAT

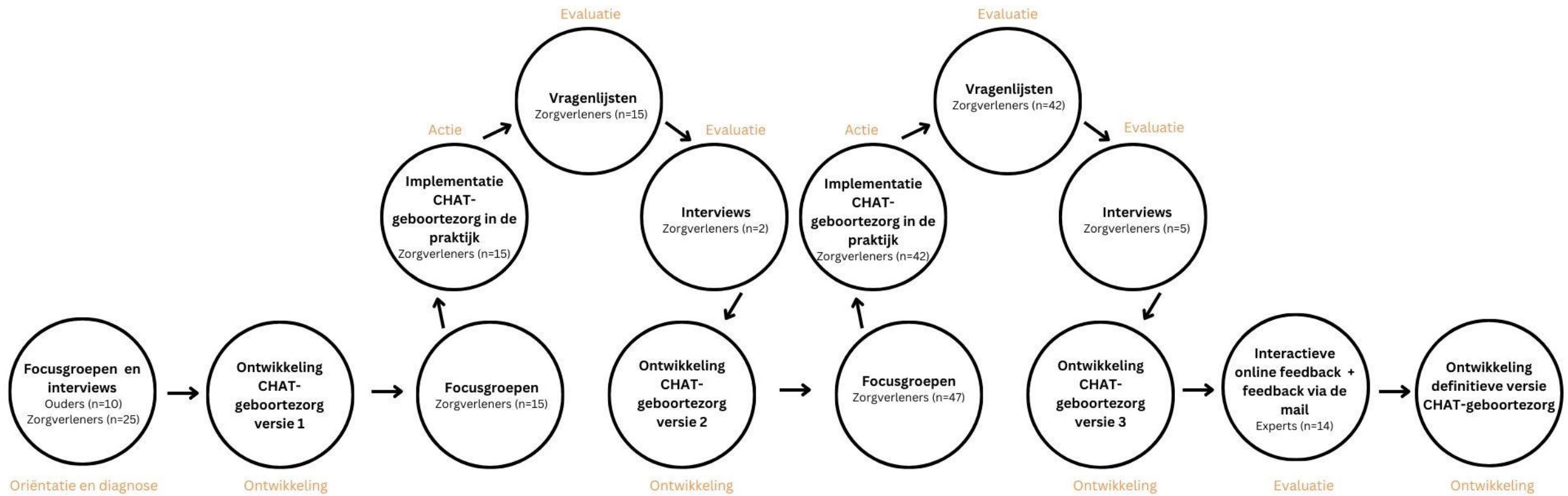
CHAT = Conversational Health literacy Assessment Tool

5 domeinen met in totaal 10 vragen:

1. Ondersteunende relatie met zorgverleners
2. Ondersteunende persoonlijke relaties/netwerk
3. Toegang tot en begrip van informatie
4. Huidig gezondheidsgedrag
5. Gezondheidsbevordering: barrières en support
 - *Kijkend naar de dingen die je doet voor je gezondheid. Wat is moeilijk vol te houden met enige regelmaat?*
 - *Kijkend naar de dingen die je doet voor je gezondheid. Wat gaat goed volgens jou?*

Van generiek naar specifiek

met Participatief actieonderzoek

Belangrijkste ontwikkelingen

Van 5 naar 4 domeinen door samenvoegen
"huidig gezondheidsgedrag" en
"gezondheidsbevordering".

Observaties toegevoegd

Highlights toegevoegd

Meer vragen en herformulering vragen

Punten toegevoegd vanuit HLQ

HLQ	CHAT	CHAT-geboortezorg
Ondersteuning zorgverleners	D1: ondersteunende relatie met zorgverleners	D1: ondersteunende relatie met zorgverleners
Actief contact met zorgverleners		
De weg vinden binnen de gezondheidszorg	-	
Sociaal vangnet	D2: ondersteunende persoonlijke relaties/netwerk	D2: ondersteunende relatie met sociale omgeving
Vinden van informatie	D3: toegang tot en begrip van informatie	D3: informatie vinden, begrijpen en gebruiken
Begrijpen van informatie		
Beoordelen van informatie	-	
Voldoende informatie	-	
Actief bezig zijn met gezondheid	D4: huidig gezondheidsgedrag	D4: huidig gezondheidsgedrag en gezondheidsbevordering
-	D5: gezondheidsbevordering	

CHAT - GEBOORTEZORG

Gezondheidsvaardigheden zijn de vaardigheden van mensen om informatie over gezondheid te verkrijgen, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken bij het nemen van gezondheidsgerelateerde beslissingen.

Doel: Inzicht krijgen in de gezondheidsvaardigheden van (aanstaande) ouders.

Om een goed beeld te krijgen van gezondheidsvaardigheden bespreek je de volgende vier domeinen:

Ondersteunende relatie met zorgverleners

Ondersteunende relatie met sociale omgeving

Informatie vinden, begrijpen en gebruiken

Huidig gezondheidsgedrag en gezondheidsbevordering

Hoe gebruik je de gesprekstoel:

De gesprekstoel bevat voorbeeldvragen en -observaties voor de vier domeinen waarin ouders beperkte gezondheidsvaardigheden kunnen hebben.

- Combineer vragen en observaties voor een goede inschatting.
- Stel vragen over elk domein, gebruik hierbij de vragen die het meest passend zijn.
- Verdeel de domeinen over meerdere momenten of bespreek alle domeinen op één moment.
- Maak aantekeningen in het cliëntendossier.
- Gebruik de praktijkkaart werkwijzen bij (aanstaande) ouders met beperkte gezondheidsvaardigheden.

SCHRIJF OP IN HET CLIËNTDOSSIER:

Domein	Besproken	Aandachtspunten
1	✓	...
2		
3		
4		

Academie Verloskunde Maastricht **ZU YD**

DE VIER DOMEINEN

1. ONDERSTEUNENDE RELATIE MET ZORGVERLENERS

VRAGEN

- Als je een vraag hebt over de zwangerschap en daarna, met wie van de mensen die in de zorg werken ga je dan praten? *Bijv. HA, VK, gyn, KZ of CB.*
- Weet je welke persoon welke vraag het beste kan beantwoorden? En kun je die persoon makkelijk bereiken? *Bijv. persoon werkt in de buurt of afspraak maken is makkelijk.*
- Hoe vind je het om met die persoon te praten over je zorgen of vragen?

OBSERVATIES

- Kunnen de ouders hun probleem/klacht goed uitleggen aan jou als zorgverlener?
- Staan er nog andere zorgverleners in het zorgdossier?
- Hoe reageren ouders op zorgverleners die langskomen in de kraamtijd?

2. ONDERSTEUNENDE RELATIE MET SOCIALE OMGEVING

VRAGEN

- Als je een vraag hebt over de zwangerschap en daarna, met welke mensen in je omgeving ga je dan praten? *Bijv. partner, familie, vrienden, kennissen en bureu.*
- Hoe vind je het om met die persoon te praten over je zorgen of vragen?
- Heb je het gevoel dat die persoon je begrijpt?
- Wie helpen jou het beste met (vragen over) je gezondheid of die van de baby? Hoe helpen ze jou nu? En hoe denk je dat ze je over een tijdje helpen?

OBSERVATIES

- Komt er iemand mee naar het spreekuur? Is dat altijd dezelfde persoon?
- Komt er bezoek als de baby geboren is waarmee ouders gezondheidsgerelateerde zaken bespreken?
- Heeft de (aanstaande) moeder steun van de partner bij gezondheidsgerelateerde vragen?

3. INFORMATIE VINDEN, BEGRIPEN EN GEBUIKEN

VRAGEN

- Zoek je weleens informatie over de zwangerschap en daarna? *Waar vind je deze informatie?*
- Kun je die informatie makkelijk vinden of is dat moeilijk?
- Wat vind je van die informatie?
 - Sommige informatie wordt gemaakt door verloskundigen. Sommige informatie is reclame. Weet je welke informatie je kunt vertrouwen en welke niet?
 - Vind je die informatie makkelijk of moeilijk?
 - Is het te weinig, te veel of precies genoeg informatie?

OBSERVATIES

- Wat vragen de ouders aan jou?
- Met welke informatie komen de ouders bij jou?
- Wat doen de ouders met de informatie die ze krijgen? Kunnen ze de aanwijzingen goed opvolgen?
- Zijn er signalen dat de ouders moeite hebben met lezen en schrijven?

4. HUIDIG GEZONDHEIDSGEDRAG EN GEZONDHEIDSBEVORDERING

VRAGEN (Huidig gezondheidsgedrag)

- Hoe zorg je goed voor jezelf en voor de baby?
- Welke dingen doe je elke dag of elke week om gezond te blijven?

OBSERVATIES

- Zijn de (aanstaande) ouders actief met gezondheid bezig?
- Vragen de ouders om hulp?
- Kunnen de ouders stappen zetten om zich gezond te gaan gedragen?

VRAGEN (Gezondheidsbevordering)

- Wat vind je makkelijk als je gezond wilt leven? Wat moeilijk?
- Wie of wat helpt jou om gezond te leven? En wie of wat helpt jou juist niet?
- Wat wil je doen om gezond te leven?

En nu jullie

**VERSCHIL MOET
ER NIET ZIJN**

**DAT MOET
JE MAKEN**

Loesje

Terugkoppeling

Domein 1: ondersteunende relatie met zorgverlener

Terugkoppeling

Domein 2: ondersteunende relatie met sociale omgeving

Terugkoppeling

Domein 3: informatie vinden, begrijpen en gebruiken

Domein 4: Huidig gezondheidsgedrag + Domein 5: gezondheidsbevordering

Terugkoppeling

Implementatie

- Health Literacy Questionnaire

Osborne RH, Batterham RW, Elsworth GR, Hawkins M, Buchbinder R. The grounded psychometric development and initial validation of the Health Literacy Questionnaire (HLQ). BMC Public Health. 2013 Jul 16;13:658. doi: 10.1186/1471-2458-13-658. PMID: 23855504; PMCID: PMC3718659.

- CHAT

O'Hara J, Hawkins M, Batterham R, Dodson S, Osborne RH, Beauchamp A. Conceptualisation and development of the Conversational Health Literacy Assessment Tool (CHAT). BMC Health Serv Res. 2018 Mar 22;18(1):199. doi: 10.1186/s12913-018-3037-6. PMID: 29566755; PMCID: PMC5863801.

- CHAT-geboortezorg

Vlassak EME, Miteniece E, Keulen JKJ, Gravendeel M, Korstjens I, Budé L, Hendrix MJC, Nieuwenhuijze MJ. Development of the Conversational Health Literacy Assessment Tool for maternity care (CHAT-maternity-care): participatory action research. BMC Health Serv Res. 2024 Jan 24;24(1):135. doi: 10.1186/s12913-024-10612-0. PMID: 38267977; PMCID: PMC10809538.

Contact: evi.vlassak@zuyd.nl

